



Către: Eugeniu OSMOCHESCU

Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Dumitru BUDIANSCI

Președintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Nr. 115 din 11.08.2026

Ref.: Comentarii și propuneri la proiectul de lege privind contractele de credit pentru consumatori (număr unic 476/MDED/2026)

Stimate domnule Osmochescu,
Stimate domnule Budianschi,

Vă salutăm în numele Camerei de Comerț Americane din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova) apreciază eforturile autorităților de armonizare a cadrului normativ național cu prevederile Directivei (UE) 2023/2225 privind contractele de credit pentru consumatori și susține obiectivul consolidării protecției consumatorilor și al promovării unei creditări responsabile.

În urma examinării proiectului de lege privind contractele de credit pentru consumatori și ședinței de lucru organizată de către CNPF, considerăm că anumite prevederi ale proiectului necesită clarificări și ajustări pentru a asigura aplicarea uniformă a normelor, respectarea principiilor securității raporturilor juridice și evitarea unor dificultăți practice în procesul de implementare/aplicare.

1. Cu referire la articolul 21 alin. (7) pct. 1) și pct. 4)-8)

Redacția propusă instituie mai multe plafoane privind costurile și sancțiunile aplicabile contractelor de credit, fără a delimita în mod expres elementele care se includ sau se exclud din calculul acestora.

În forma actuală, norma poate genera interpretări divergente atât din partea creditorilor, cât și a autorității de supraveghere, ceea ce afectează previzibilitatea și aplicarea uniformă a legii, or, potrivit principiilor tehnicii legislative, normele care instituie limitări ale drepturilor și obligațiilor patrimoniale trebuie să fie suficient de clare și previzibile, astfel încât destinatarii acestora să poată determina fără echivoc întinderea obligațiilor ce le revin.

În acest context, se propune completarea dispozițiilor art. 21 alin. (7) al proiectului prin precizarea expresă a elementelor care se includ în plafonul de 0,02% pe zi, precum și a celor care sunt excluse din acesta. Redacția actuală nu delimitează expres elementele care se includ în plafoanele instituite și nici raportul dintre acestea și alte costuri sau compensații prevăzute de proiectul legii.

Proiectul legii reglementează distinct dreptul creditorului de a percepe compensația pentru rambursarea anticipată, însă nu stabilește expres dacă această compensație este sau nu inclusă în plafonul prevăzut pentru

costurile aferente creditului. Prevederile PL instituie mai multe plafoane (costuri dobânzi, penalități, etc) fără a preciza clar dacă aceste limitări se aplică independent, cumulativ sau succesiv.

-propunem completarea art. 21 alin. (7) pct. 1) cu sintagma:

„..., cu excepția compensației pentru rambursarea anticipată prevăzută la art. 32 sau altor plăți (dobânda, penalitatea și dobânda de întârziere”.

Această completare este justificată prin faptul că respectiva compensație are o natură juridică distinctă față de costurile aferente acordării și administrării creditului, reprezentând un mecanism compensatoriu expres reglementat de lege. În lipsa unei excluderi exprese există riscul interpretării că și această compensație este supusă plafonului general, ceea ce ar lipsi efectul dispoziției speciale privind rambursarea anticipată și ar genera practici neuniforme în aplicarea legii.

2. Cu referire la art. 30 alin. (2)

Propunem modificarea alin. (2) al art. 30 și expunerea acestuia în următoarea redacție:

„În cazul în care bunurile sau serviciile care fac obiectul unui contract de credit legat nu sunt furnizate sau prestate, ori sunt furnizate sau prestate numai în parte ori nu sunt conforme cu contractul de furnizare sau de prestare, consumatorul are dreptul să solicite măsuri reparatorii din partea creditorului în cazul în care a solicitat măsuri reparatorii din partea furnizorului sau prestatorului, dar nu a reușit să obțină satisfacerea pretențiilor la care are dreptul conform legii sau conform contractului de furnizare a bunurilor sau de prestare a serviciilor.”.

Propunerea este determinată de necesitatea asigurării unei transpuneri fidele a art. 27 alin. (2) din Directiva (UE) 2023/2225. Dispoziția europeană stabilește în mod expres că dreptul consumatorului de a solicita măsuri reparatorii din partea creditorului intervine în cazul în care consumatorul a solicitat anterior măsuri reparatorii din partea furnizorului sau prestatorului, dar nu a reușit să obțină satisfacerea pretențiilor sale.

Această condiție nu reprezintă un simplu element procedural, ci delimitează mecanismul de angajare a răspunderii creditorului în cadrul contractelor de credit legate. Contractul de credit și contractul de furnizare sau de prestare reprezintă raporturi juridice distincte, iar creditorul nu este parte la contractul prin care furnizorul sau prestatorul își asumă obligațiile privind livrarea bunurilor, conformitatea acestora sau prestarea serviciilor. Prin urmare, este necesar ca proiectul să păstreze succesiunea prevăzută de Directivă: consumatorul se adresează mai întâi furnizorului sau prestatorului, iar în cazul în care nu își poate satisface pretențiile, poate solicita măsuri reparatorii și din partea creditorului.

În forma actuală, proiectul nu reflectă în mod expres această condiție, ceea ce poate permite interpretarea că consumatorul se poate îndrepta împotriva creditorului imediat, fără a fi necesară solicitarea prealabilă a remediilor din partea furnizorului sau prestatorului. O asemenea abordare ar extinde semnificativ expunerea creditorului în raport cu obligațiile asumate printr-un contract la care acesta nu este parte și ar modifica mecanismul de răspundere prevăzut de art. 27 alin. (2) din Directivă.

Totodată, trebuie avut în vedere că art. 27 alin. (3) din Directivă permite dreptului intern să prevadă răspunderea solidară a creditorului pentru pretențiile consumatorului împotriva furnizorului sau prestatorului. Prin urmare, existența unei eventuale răspunderi solidare poate fi reglementată distinct la nivel național, însă aceasta nu justifică eliminarea condiției prevăzute la alin. (2) în cazul mecanismului de măsuri reparatorii instituit prin această dispoziție.

În aceste condiții, considerăm necesară completarea art. 30 alin. (2) cu condiția expresă privind solicitarea prealabilă a măsurilor reparatorii de la furnizor sau prestator și neobținerea satisfacției, pentru a asigura atât coerența mecanismului de răspundere, cât și transpunerea corespunzătoare a art. 27 alin. (2) din Directiva (UE) 2023/2225.

3. Cu referire la articolul 32

Art. 29 din Directiva (UE) 2023/2225 stabilește, ca regulă generală, limite maxime ale compensației datorate creditorului în cazul rambursării anticipate, însă, prin alin. (4) lit. (b), oferă statelor membre posibilitatea de a prevedea că creditorul poate solicita, în mod excepțional, o compensație mai mare atunci când demonstrează că prejudiciul efectiv suferit ca urmare a rambursării anticipate depășește plafonul standard. Considerăm că această opțiune de transpunere ar trebui valorificată și în legislația națională, având în vedere particularitățile modelului de finanțare al organizațiilor de creditare nebancară (OCN).

Spre deosebire de instituțiile bancare, OCN nu atrag depozite de la public și se finanțează, de regulă, din împrumuturi contractate de la acționari, instituții financiare, prin emisiuni de obligațiuni sau alte surse de piață, ceea ce presupune, în mod obișnuit, un cost al finanțării mai ridicat. În aceste condiții, aplicarea exclusivă a plafonului standard poate să nu acopere prejudiciul efectiv suportat de creditor în cazul rambursării anticipate a unor volume semnificative de credite cu dobândă fixă, afectând sustenabilitatea unor produse destinate segmentelor de consumatori cu risc mediu și ridicat, în care OCN completează oferta sistemului bancar.

În același timp, apreciem că o astfel de derogare trebuie însoțită de garanții suficiente pentru protecția consumatorului și pentru asigurarea transparenței mecanismului de calcul, respectiv:

metodologia de calcul să fie documentată și aplicată uniform tuturor consumatorilor aflați în situații comparabile;

compensația să nu depășească prejudiciul financiar efectiv suferit de creditor ca urmare a rambursării anticipate;

consumatorul să aibă dreptul de a solicita explicații privind modul de calcul al compensației;

autoritatea competentă să poată stabili, prin act normativ, reguli metodologice privind determinarea prejudiciului și verificarea caracterului justificat al compensației.

Ținând cont de cele expuse, considerăm necesară completarea art. 32 cu următoarele alineate:

„Art. 32 alin. (10) Prin derogare de la plafoanele prevăzute la alineatele precedente, creditorul poate solicita o compensație care depășește plafonul standard, dacă demonstrează că prejudiciul efectiv suferit ca urmare a rambursării anticipate este superior acestuia, în condițiile prevăzute de prezentul articol.

Art. 32 alin. (11) Prejudiciul efectiv prevăzut la alin. (10) se determină în funcție de diferența dintre rata dobânzii convenită inițial și rata la care creditorul poate plasa sau refinanța pe piață suma rambursată anticipat, pentru o perioadă comparabilă cu durata rămasă a contractului, luând în considerare și efectul rambursării anticipate asupra costurilor administrative, fără ca valoarea compensației să depășească prejudiciul efectiv astfel determinat.

Art. 32 alin. (12) Creditorul este obligat să demonstreze existența și cuantumul prejudiciului efectiv, în baza unei metodologii documentate și aplicate în mod uniform tuturor consumatorilor aflați în situații comparabile, și să pună la dispoziția consumatorului, la cerere, informațiile necesare pentru înțelegerea modului de calcul al compensației, cu respectarea obligațiilor privind protecția secretului comercial și profesional.

Art. 32 alin. (13) Comisia Națională a Pieței Financiare poate stabili, prin act normativ, metodologia de determinare a prejudiciului efectiv și cerințele privind justificarea și verificarea compensației prevăzute la alin. (10)-(12).”.

4. Cu referire la articolul 33 alin. (6)

Proiectul stabilește obligația creditorului de a informa consumatorul „în scris” din prima zi a restanței și ulterior după fiecare perioadă consecutivă de 15 zile.

Considerăm că formularea este excesiv de restrictivă și poate conduce la interpretarea obligației de transmitere exclusiv pe suport de hârtie, generând costuri operaționale disproporționate, fără a aduce un nivel suplimentar de protecție consumatorului.

Scopul normei îl reprezintă informarea efectivă a consumatorului, iar acest obiectiv poate fi realizat prin orice mijloc de comunicare convenit de părți în contract, inclusiv prin mijloace electronice sau alte suporturi durabile care permit dovedirea transmiterii și recepționării notificării.

Prin urmare, impunerea notificării exclusiv „în scris” creează o incoerență în cadrul aceleiași legi. În vederea asigurării coerenței interne a actului normativ considerăm oportună utilizarea aceleiași terminologii privind comunicarea informațiilor, respectiv prin orice suport durabil sau prin mijloc de comunicare ales de consumator conform prevederilor contractuale. Astfel proiectul recunoaște dreptul consumatorului de a-si alege modalitatea de comunicare, astfel nu există temei pentru ca art. 33 (6) să impună o alta modalitate exclusiv pentru notificarea restanțelor. Astfel ca alternativa propunem „Creditorul informează consumatorul fără întârzieri nejustificate, prin mijlocul de comunicare convenit de părți, care permite dovada transmiterii”.

Prin urmare, propunem reformularea normei astfel încât notificările să poată fi transmise prin orice suport durabil sau mijloc de comunicare agreeat de părți și care permite creditorului să facă dovada transmiterii, asigurând astfel atât protecția consumatorului, cât și respectarea principiului neutralității tehnologice.

5. Cu referire la articolul 33 alin. (9)

Nu susținem limitarea dreptului creditorului de a percepe penalități și dobânzi de întârziere doar pentru o perioadă de 180 de zile.

O asemenea limitare apare nejustificată și disproporționată în raport cu obiectivele proiectului, în condițiile în care acest PL instituie multiple mecanisme de protecție a consumatorului: plafonarea cuantumului zilnic al penalităților, limitarea cuantumului total al plăților, obligația creditorului de a aplica măsuri de restructurare și restricții privind declararea scadenței anticipate, precum și limitarea instituită că nu poate depăși dublul sumei debursate, și în cazul în care creditorul instituie un plafon mai mic exemplu de 0,01% și plafonul nu este depășit dar pe de altă parte limităm în termen de 180 de zile. PL instituie un cadru complex de protecție a consumatorului, menționate, prin urmare considerăm o limitare suplimentară la 180 zile a drepturilor creditorilor.

Totodată, termenul de 180 de zile nu reflectă durata reală a procedurilor de recuperare a creanțelor, care poate depinde de conduita consumatorului, de negocierile dintre părți, de durata procedurilor judiciare sau de executare silită ori de alte circumstanțe independente de voința creditorului. În situația în care consumatorul nu va executa obligațiile după expirarea termenului de 180 zile, creditorul suportă costuri operaționale, de

administrare și costurile de recuperare a creanței, fără posibilitatea recuperării integrale a prejudiciului cauzat prin întârziere.

În consecință, limitarea propusă poate conduce la imposibilitatea recuperării rezonabile a prejudiciului generat de neexecutarea obligațiilor contractuale și creează un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților contractante, afectând principiul executării integrale a obligațiilor civile. Nota informativă care însoțește PL nu explică rațiunea stabilirii termenului de 180 zile și nici nu stabilește care este analiza de impact care să demonstreze ca acesta limitare este necesară și proporțională pentru a atinge obiectivul de protecție a consumatorului. Astfel considerăm că în lipsa unei fundamentări este dificil de evaluat oportunitatea propusă.

Având în vedere existența celorlalte mecanisme de protecție instituite prin PL, apreciem că această limitare suplimentară nu este necesară și nici Directiva UE nu prevede expres această limită, motiv pentru care propunem excluderea alin. (9) din proiect sau ca alternativă propunem o reformulare: „(9) Dobânda de întârziere și penalitățile pot fi calculate până la executarea integrală a obligației restante, fără ca suma totală datorată de consumator să depășească limitele prevăzute de prezenta lege privind costul total al creditului”.

6. Cu referire la articolul 48

Directiva (UE) 2023/2025 nu impune un regim de supraveghere uniform pentru toate categoriile de creditori, iar principiul proporționalității este recunoscut ca standard orizontal în reglementarea financiară europeană. În absența unei asemenea norme, există riscul ca organizațiile de creditare nebancară — care operează cu resurse de conformitate, sisteme și personal semnificativ mai reduse decât băncile — să fie supuse acelorași standarde și intensități de control ca instituțiile bancare, deși profilul lor de risc sistemic este diferit. Introducerea acestui principiu nu diminuează protecția consumatorului (care rămâne garantată prin cerințele de fond ale legii), ci reglează doar modul de aplicare a supravegherii, în linie cu buna practică de reglementare proporțională.

Prin urmare propunem completarea 48 cu alin. (8) cu următorul cuprins:

În exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control prevăzute de prezenta lege, Comisia Națională a Pieței Financiare aplică principiul proporționalității, ținând cont, la stabilirea măsurilor de supraveghere, a naturii, dimensiunii, complexității activității și profilului de risc al creditorului sau intermediarului de credite supus controlului, precum și de caracterul financiar sau non-financiar al acestuia.

Aplicarea principiului proporționalității nu aduce atingere obligației creditorilor și intermediarilor de credite de a respecta integral cerințele de fond privind protecția consumatorilor prevăzute de prezenta lege, ci vizează exclusiv modalitatea, intensitatea și instrumentele de supraveghere utilizate de autoritatea competentă.

În concluzie, considerăm că observațiile referitoare la delimitarea plafoanelor și a costurilor prevăzute la art. 21 alin. (7), modalitatea de comunicare a notificărilor prevăzute la art. 33 alin. (6) și proporționalitatea limitării prevăzute la art. 33 alin. (9) rămân relevante și merită menținute în procesul de definitivare a proiectului. Totodată, în cazul mecanismului privind rambursarea anticipată, considerăm oportună valorificarea opțiunii prevăzute de art. 29 alin. (4) lit. (b) din Directiva (UE) 2023/2025, cu instituirea unor garanții corespunzătoare privind justificarea și verificarea prejudiciului efectiv.

În consecință, apreciem că proiectul necesită în continuare anumite ajustări înainte de aprobare, în vederea asigurării unui echilibru adecvat între obiectivul legitim de protecție a consumatorilor și necesitatea menținerii unui cadru proporțional, previzibil și sustenabil pentru activitatea creditorilor, în special a organizațiilor de creditare nebancară.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova